

політичного дискурсу вимагає глибокого розуміння культурних нюансів та уміння враховувати їх у контексті.

Література:

1. Акоп'янц Н. М., Черненко С. Ю Специфіка перекладу сучасних політичних промов. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2019. №42. Том 3. С. 32-36.

2. Каліщук Д. М Лінгвокультурні особливості перекладу політичного дискурсу. Вісник Сумського університету. Сер.: Філологічні науки. 2006. №11(95). Т.1. С. 153-159.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НЕНОРМАТИВНОЇ ЛЕКСИКИ У ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Шулик Д. О.

Гр. Фі-41

Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола

Наук. керівник – викладач Грабчук В. Б.

Ненормативна лексика – це стилістично знижена, вульгарна лексика, яка не вважається нормою. До неї також відносяться такі поняття як блюзнірство, прокльони, жаргон, а також вульгаризми і суржик.

У англійській мові на позначення ненормативної лексики вживають поняття obscene language, bad language, profanity, swearing, cussing.

Ненормативну лексику у художніх творах використовують для передання емоційного забарвлення тексту та створення колоритного точного образу героя. Відповідно, якщо ненормативна лексика наявна в оригінальному тексті її слід передавати еквівалентами ненормативної лексики мови перекладу і не застосовувати цензуру.

Серед сучасних американських письменників ненормативну лексику часто вживають Стівен Кінг та Волтер Тевіс. Серед сучасних українських письменників ненормативну лексику вживають Лесь Подерв'янський та Сергій Жадан (суржик, вульгаризми, жаргон).

Ось уривок з книги Стівена Кінга «Сяйво»

«GET OUT OF HERE YOU **DIRTY NIGGER** THIS IS NONE OF YOUR BUSINESS YOU NIGGER TURN AROUND TURN AROUND OR WE'LL KILL YOU HANG YOU UP FROM A TREE LIMB YOU **FUCKING** JUNGLE-BUNNY COON AND THEN BURN THE BODY THAT'S WHAT WE DO WITH NIGGERS SO TURN AROUND NOW» [3, с. 252].

Уривок з книги «Сяйво» у перекладі Івана Андрусика 2010 року:

«ЗАБИРАЙСЯ ЗВІДСИ ТИ БРУДНИЙ **НІГТЕР** ЦЕ НЕ ТВОЯ СПРАВА НІПТЕРЕ РОЗВЕРТАЙСЯ РОЗВЕРТАЙСЯ ГЕТЬ АБО МИ ТЕБЕ ВБ'ЄМО ПОВІСИМО ТЕБЕ НА ГІЛЛЯЦІ ТИ **ЙОБАНИЙ** ЧОРНОЗАДИЙ СЕРУН А ТОДІ СПАЛИМО ТВОЄ ТІЛО САМЕ ТАК МИ РОБИМО З НІПТЕРАМИ ТОМУ РОЗВЕРТАЙСЯ ЗАРАЗ ЖЕ НАЗАД» [1, с. 268].

При перекладі «Dirty nigger» як «Брудний нігтер» застосували дослівний переклад поєднаний із транслітерацією заради відтворення колориту та мовної реалії.

До слова «fucking» було підбрано український еквівалент із таким самим найвищим градусом ненормативності. Це слово також можна перекласти як «довбаний» або як «гръобаний» і таким чином зменшити градус ненормативності. В цьому випадку це не буде адекватним перекладом і буде застосовано певної міри цензуру.

Ось цитата Леся Подрев'янського із збірки «*Фаскінейшен оф зе івнінг*»

«Тому що треба не всякої х***ьой заніматися, а жити інтересно: читати книжки, бути шпіоном, дресірувати любіму обізяну і ходити в оперу з красивими тьолками, получати удовольствіє».

У цьому уривку наявні суржик, вульгаризми і мати.

«Не треба всякої х***ьой заніматися» можна перекласти як «Don't do fucking shit»

«Красіві тьолки» можна перекласти як «hot chicks» у цьому випадку не вдасться передати феномен суржику, адже суржик у певних випадках можна вважати безеквівалентною лексикою. Крім того, буде використано прийом лексичної заміни, адже слово «chicks» не є словниковим еквівалентом слова «тьолки» як і «hot» не є словниковим еквівалентом слова «красіві».

З прикладів випливають висновки, що для перекладу ненормативної лексики можна використовувати дослівний переклад, переклад за допомогою еквівалентів, прийом цілісної або лексичної заміни, а в окремих випадках навіть транслітерації.

Література:

1. Кінг С. “Сяйво” (пер.І Андруссяка)//Кінг С. «Клуб сімейного дозвілля» Харків. 2010 652 с.
2. Даниленко А., Головня А. Переклад ненормативної лексики в літературі <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/> (дата звернення:09.10.2023)
3. King Stephen. “Shining”. New York: Scribner, 2006
4. Подрев'янський Л. “ «Фаскінейшен оф зе івнінг» Наш формат. Київ, 2019. 432 с.

ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЕННЯ КОМІЧНОГО У ТЕКСТАХ КІНЕМАТОГРАФУ (НА МАТЕРІАЛІ МОК'ЮМЕНТАРІ “CUNK ON EARTH”)

Яцишин В. В.

гр.ФПАм-22-1

Хмельницький національний університет

Наук. керівник – к.філол.н., доцент Купчишина Ю. П.

Комічне – це складне поняття, категорії естетики, що характеризує той аспект естетичного освоєння світу, який супроводжується сміхом без співчуття, страху і пригнічення, і відображається в чотирьох основних його проявах: сатира, іронія, сарказм та гумор. Досить часто ми заміняємо поняття комічне просто гумором, але це не зовсім відповідає дійсності. Адже, гумор є м'яким відношення до суб'єкта осміяння (до недоліків життєвих явищ, поведінки людей), яке поєднує зовнішню комічну трактовку з внутрішньою серйозністю, здатне викликати лише незлобиву посмішку і легкий несмішливий, веселий сміх [3, 3].

В той час як комічне є складним явищем, що привертало увагу ще античних філософів Платона і Аристотеля та філософів епохи Відродження Р.Декарта й Т.Гоббса, і ґрунтується на когнітивних процесах. Початок когнітивній теорії комічного було закладено ще у двадцятому столітті психологами А. Кестлером, Ф. Хайдером, Ч. Остгудом та П. Таненбауомом, які у своїх працях показали когнітивну природу комічного. Теоретичне підґрунтя теорії комічного розпочинається із бісоціації двох різних ідей, закінчується переміщенням думки із одного асоціативного контексту до іншого, що базується на творчій діяльності як способу втечі від реальності та/або нудьги [2]. Потім запускається процес розуміння змісту комічного на основі теорії конгруентності